

“Dalgalı Taş Denizi” Aigai’de Artık Kaybolmak Mümkün Değil

Manisa ili, Merkez ilçeye bağlı Yunndağı Köseler Köyü'nün 2 kilometre güneyindeki Gün dağının üzerinde, kısmen ayakta görünen harabeleri ile dikkat çeken Aigai; MÖ 1100 yıllarından sonra Yunanistan'dan gelip Kuzeybatı Anadolu kıyılarına yerleşen Aioller tarafından kurulmuş. Herodotos (MÖ 5. yüzyıl) Aigai'yi Aiollerin Aiolis bölgesinde kurduğu 12 kent arasında sayar. Akropolisi çeviren duvarlarda kullanılan teknik MÖ 6. yüzyılda kentin güçlü sur duvarları ile korunduğunu göstermekte. Antik yazarlar Aiollerin bölge gelişlerinin MÖ 1100 tarihlerinde başladığını ileri süseler de, geçen 5 yıllık kazı sonuçları şimdilik kentin kuruluşunun MÖ 7. yüzyılın ikinci

yarısından daha erkene gitmediğini gösterir. Aigai antik kentindeki arkeolojik kazı çalışmaları 2004 yılından beri, Ege Üniversitesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ersin Doğer başkanlığında ekip tarafından gerçekleştirilmektedir. Klasik-Hellenistik-Roma dönemlerini yaşamış antik kentler arasında en etkileyici görünümü sahip kentlerden birisi Aigai'dir. Çevresi uçurumlarla çevrili, ulaşması ve gezmesi zor kentlerden birisidir. Yoğun meselik ve yabani zeytin ormanı içinde çok sayıda terastan oluşmuş ve rehbersız kaybolması kolay, dalgalı bir “Taş Denizi” ni andırır. Aigai'nin, Ege Denizi'nin kıyısında yesermiş uygarlıktan da hiç vazgeçmemiş görgülü bir halkı

Aigai-Agora Caddesi

barındırdığı anlaşıyor. Gymnazyumu – yani hem bedeni hem de fikri eğitim veren okulu – tiyatrosu, stadyumu, yağmur suyu ile çalışan hamamları, üç katlı agorası – yani alışveriş merkezi –, tümüyle taş döşenmiş cadde ve sokaklarıyla ve her seyden önemlisi kent meclisi binası (Bouleuterion) ile kendini gösteren demokrasi ile bugün bile ziyaretçileri biraz hayranlık biraz kışkırtıcı duyguları ile kendine çekmeye devam ediyor.

Kentin en etkileyici görüntüsü, MÖ 2. yüzyılda inşa edilmiş Agora binasının halen 15 metre yüksaklığında 2200 yıldan beri her türlü doğa koşuluna direnen, batı duvarı olarak görülmekte. 3 katlı ve 12 dükkânlı Agora Binası'nın Hellenistik Dönem'de Aigai'de inşa edilmiş olması her ne kadar Pergamon Krallığı'nın desteğine bağlanmış olsa da Yund Dağları'nın ekonomik potansiyelinin bir ürünü olarak da değerlendirilmek de mümkün. Aigai bilindiği gibi Hellenistik-Roma Dönemlerinde bölgede keçi derisi üretimi ve kumaş dokuma faaliyetleri ile de ün yapmış. Meclis binasının oturduğu kayalık zeminde yan yana tespit ettigimiz içeri çanak çömlek, sikké, pişmiş toprak tann ve tanrıça figürleri ile kabartmalı levhalar ile dolu iki çukur, binanın temelinin atılması ve/veya açılması sırasında gerçekleştirilen dinsel törenler ile ilişkili olmalı. Bu alanda ele geçen yazıtlar Aigai Meclis Binası'nın (Bouleuterion) Zeus Bollaios ile Hestia Bollaia'ya adadığını göstermektedir.

Aigai kazısının başladığı 2004 yılından beri, büyük bir kısmı kentin kapılının ve kentin molozlarının altında kalmış taş döşeli yol sistemi ortaya çıkartılmaya çalışılmıştır. 2006 yılında sonuç veren çalışmalar ile artık agora meydanına kadar ekipman ve ving gibi alet edevatın traktörlerle kentin kalbine dek çıkarılması yolunda başarı sağlanmıştır. ☺

Prof. Dr. Ersin DOĞER

Yusuf SEZGİN

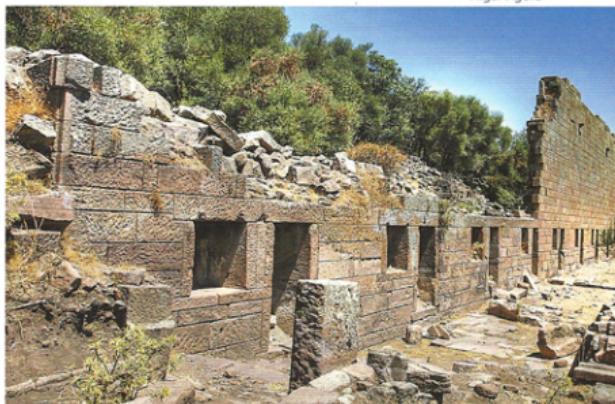
Ege Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü

Fotoğraflar; Aigai Kazı Arşivi

Aigai-Demirkapı

Aigai-Agora

Aigai-Bouleuterion (Halk Meclisi Binası)

